

Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yerel Kredi	AKTS	Ders (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta)	Laboratuvar (saat/hafta)
Türkiye'de Kadın ve Toplumsal Cinsiyet	ATA5108	3	7.5	3	0	0

Önkoşullar	Yok

Yarıyıl	Bahar

Dersin Dili	Türkçe

Dersin Seviyesi	Doktora Seviyesi

Ders Kategorisi	Uzmanlık/Alan Dersleri

Dersin Veriliş Şekli	Yüz yüze

Dersi Sunan Akademik Birim	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü

Dersin Koordinatörü	Selim Hilmi Özkan

Dersi Veren(ler)	Fahriye Dinçer

Asistan(lar)ı	

Dersin Amacı	Modern Türkiye'yi çok yönlü ve derinlemesine anlamının önemli bir boyutu olarak, Türkiye tarihi boyunca toplumsal kimlikle bağlantılı politikalar ve sorunlar etrafında şekillenen toplumsal, politik ve kültürel gelişmelerin yorumlanabileceği bir altyapının ve çerçevenin oluşturulması hedeflenmektedir.

Dersin İçeriği	Modern Türkiye tarihinin farklı dönemlerinde ortaya çıkan farklı toplumsal cinsiyet oluşumları, kendilerine eşlik eden hukuki ve siyasi uygulamalarla ve ulusal kimlik, vatandaşlık, etnisite ve azınlık gibi kavramlarla ilişkilendirilerek ele alınacaktır. Farklı toplumsal cinsiyet oluşumlarının ve politikalarının, ortaya çıktıkları ve yeniden anlam kazandıkları tarihsel, iktisadi, sosyolojik ve siyasi bağlamlarla bir arada tartışılması hedeflenmektedir. Konuyla ilgili çeşitli kuramsal ve yöntemsel yaklaşımlar ve bunların mevcut tarih yazımıyla ilişkisi de dersin vurgu noktalarından biridir.

Opsiyonel Program Bileşenleri	Yok

Ders Öğrenim Çıktıları

1	Öğrenciler, feminist tarihyazımı terminolojini tanıyacak
2	Öğrenciler, kadınların tarihi konusundaki temel yaklaşımları öğrenecek
3	Öğrenciler, Türkiye'de yaşanan modernleşme süreçlerini, toplumsal cinsiyet teması çerçevesindeki gelişmeler üzerinden gözden geçirecek
4	Öğrenciler, Türkiye'de yaşanan toplumsal cinsiyet ile bağlantılı tarihsel meseleleri analiz edebilecek

Haftalık Konular ve İlgili Ön Hazırlık Çalışmaları

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Derse Giriş	

2	Feminist Tarihyazımı	• Fatmagül Berktaş, "Tarih Yazımında Farklı Bir Perspektif," Tarih'in Cinsiyeti (İst: Metis Yay., Eylül 2003): 15-34. • John W. Scott, Toplumsal Cinsiyet: Faydalı Bir Tarihsel Analiz Kategorisi (İstanbul: Agora Kitaplığı, 2007).
3	1. Dalga Kadın Hareketi'nin Arkaplanı	• Elisabeth G. Sledziewski, "Dönüm Noktası Olarak Fransız Devrimi," Georges Duby, Michelle Perrot (ed.), Kadınların Tarihi. IV. Cilt: Devrimden Dünya Savaşına Feminizmin Ortaya Çıkışı, Michelle Perrot, Geneviève Fraisse (IV. Cilt ed.) (İstanbul: İş Bankası Yayınları, Mart 2005): 39-51.
4	Tanzimat ve 1. Meşrutiyet Dönemlerinde Kadın Hareketi ve Kadınların Durumu	• Serpil Çakır, Osmanlı Kadın Hareketi (İstanbul: Metis Yay., 1994): 22-78. • Fatmagül Berktaş, "Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Feminizm," Murat Gültekinçil, Tanıl Bora (ed.), Modern Türkiye'de Siyasî Düşünce. I. Cilt: Cumhuriyet'e Devreden Düşünce Mirası: Tanzimat ve Meşrutiyet'in Birikimi, Mehmet Ö. Alkan (cilt ed.) (İstanbul: İletişim Yay., 2001): 348-361.
5	Türkiye- Ulus-Devlet ve Kadınlar	• Ayşe Durakbaşı, "Cumhuriyet Döneminde Modern Kadın ve Erkek Kimliklerinin Oluşumu: Kemalist Kadın Kimliği ve 'Münevver Erkekler,'" Ayşe Berktaş Hacımırzaoğlu (ed.), 75 Yılda Kadınlar ve Erkekler (İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 1998): 20-50. • Zehra Arat, "Kemalizm ve Türk Kadını," Ayşe Berktaş Hacımırzaoğlu (ed.), 75 Yılda Kadınlar ve Erkekler (İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 1998): 51-70.

6	II Dalga Kadın Hareketi'nin Arkaplanı, Kazanımları ve Harekete Dönük Eleştiriler	• Yasmine Ergas, "1970'lerin Feminizmleri," Georges Duby, Michelle Perrot (ed.), Kadınların Tarihi. V. Cilt: Yirminci Yüzyılda Kültürel Bir Kimliğe Doğru, Françoise Thébaud (V. Cilt ed.) (İstanbul: İş Bankası Yayınları, Mart 2005): 481-499. • Juliet Mitchell, Kadınlar: En Uzun Devrim (İstanbul: Agora Kitaplığı, 2006) • Pratibha Parmar, "Başka Türden Düşler," FeministÇerçeve 8 Mart 2000: 59-73. • bell hooks, "Feminist Politika - Direniş Noktamız," Feminizm Herkes İçindir (İstanbul: Çitlembik Yay.
7	1970'lerde Türkiye'de Kadın Örgütlenmesinin Durumu	• Fatmagül Berktaş, "Türkiye Solu'nun Kadına Bakışı: Değişen Birşey Var mı?" Şirin Tekeli (ed.), 1980'ler Türkiye'sinde Kadın Bakış Açısından Kadınlar (İstanbul: İletişim Yayıncılık, 1993(2)): 313-326. • Emel Akal Aslan, "Kadın ve Siyaset – Aykırı Bir Örnek: İKD," Aynur İlyasoğlu ve Necla Akgökçe (ed.), Yerli Bir Feminizme Doğru (Sel Yay., 2001): 455-484.
8	Ara Sınav 1	Ders Kitabı
9	Türkiye- II. Dalga Kadın Hareketi	• Şirin Tekeli, "'80'lerde Türkiye'de Kadınların Kurtuluşu Hareketinin Gelişmesi," Birikim 2 (3 Temmuz 1989): 34-41. • Ayşe Düzkan, Meltem Ahıska, "'80'li Yıllarda Türkiye'de Feminizm," Defter 7(21): 145-167.
10	Milliyetçilik ve Feminizm	• Deniz Kandiyoti, "Kimlik Kavramı ve Yetersizlikleri – Kadınlar ve Ulus," Cariyeler, Bacılar, Yurttaşlar – Kimlikler ve Toplumsal Dönüşümler (İstanbul: Metis Yay., Eylül 2007(2)): 162-181. • Sylvia Walby, "Kadın ve Ulus," Ayşe Gül Altınay (ed.), Vatan, Millet, Kadınlar (İstanbul: İletişim Yay., 2004): 29-57. • Nira Yuval-Davis, Cinsiyet ve Millet (İstanbul: İletişim Yay., 2003): 17-60.

11	Milliyetçilik, Militarizm ve Feminizm	• Cynthia Enloe, Manevralar/Kadın Yaşamının Militarize Edilmesine Yönelik Uluslararası Politikalar (İstanbul: İletişim Yay., Temmuz 2006): Sonuç Bölümü ("Kararlar, Kararlar, Kararlar"). • Özlem Aslan, Begüm Uzun, "Dünyada ve Türkiye'de Savaş Karşıtı Hareket ve Antimilitarizm Üzerine: Cynthia Enloe ile Söyleşi," Kültür ve Siyasette Feminist Yaklaşımlar 2 (Şubat 2007). • Sunera Thobani, "Beyaz Savaşlar: Batılı Feminizmler ve 'Terörle Savaş'" Kültür ve Siyasette Feminist Yaklaşımlar 4 (Ekim 2007).
12	İslam ve Feminizm	• Yıldız Ramazanoğlu, "Cumhuriyet'in Dindar Kadınları" (804-812); Ayşe Saktanber, "Gündelik Yaşamda Dinin Yeniden Keşfinin Bir 'Araç' Olarak Kadınlar" (813-817); Sibel Eraslan, "İslâmcı Kadının Siyasette Zaman Algısı Üzerine," (804-812); Murat Gültekingil, Tanıl Bora (ed.), Modern Türkiye'de Siyasî Düşünce. IV. Cilt: Cumhuriyet'e Devreden Düşünce Mirası: Tanzimat ve Meşrutiyet'in Birikimi, Yasin Aktay (cilt ed.) (İstanbul: İletişim Yay., 2004).
13	Sunumlar	
14	Sunumlar	
15	Final	

Değerlendirme Sistemi

Etkinlikler	Sayı	Katkı Payı
Devam/Katılım		
Laboratuvar		
Uygulama		
Arazi Çalışması		
Derse Özgü Staj		
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği		
Ödev	8	16
Sunum/Jüri	1	20
Projeler		
Seminer/Workshop		
Ara Sınavlar	1	24
Final	1	40

Dönem İçi Çalışmaların Başarı Notuna Katkısı	60
Final Sınavının Başarı Notuna Katkısı	40
TOPLAM	100

AKTS İşyükü Tablosu			
Etkinlikler	Sayı	Süresi (Saat)	Toplam İşyükü
Ders Saati	16	3	48
Laboratuar			
Uygulama			
Arazi Çalışması			
Sınıf Dışı Ders Çalışması	14	3	42
Derse Özgü Staj			
Ödev	8	3	24
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği			
Projeler			
Sunum / Seminer	1	35	35
Ara Sınavlar (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	35	35
Final (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	40	40
Toplam İşyükü			224
Toplam İşyükü / 30(s)			7.47
AKTS Kredisi			7.5

Diğer Notlar	Yok